

GALG EN SCHAVOT

WEKELIJKSE UITGAVE
PRIJS PER NUMMER : 4 FRANK

Uitgave van
«DE VLAAMSE BOEKHANDEL», Provinciestraat, 42, ANTWERPEN
(Handelsregister van Antwerpen nr 33.297)

Jan De Lichte en het bijgeloof

Dat de misdaden, door de beruchte bende van Jan De Lichte gepleegd, diepe indruk maakten op onze landelijke bevolking, zal niemand verwonderen. Dit ging zover, dat zekere bijzonderheden, die over de hoofdmans van de dievenbende in omloop gebracht werden, opgenomen zijn in onze Vlaamse sagenschat.

Inderdaad, onze grote folklorist Alfons De Cock heeft, wat ons volk over Jan De Lichte in de streek van Ninove en Iddergem, 's avonds bij de haard, verhaalde, opgenomen in zijn verdienstelijk boek «Vlaamse sagen uit den Volksmond», in 1921 verschenen bij de «Uitgevers-Maatschappij voor Goede en Goedkope lectuur» en gerangschikt in de reeks Historische Sagen, onderverdeling voorbehouden aan de «Personagen».

Ziehier wat zoal over hem verteld werd :

«Jan De Lichte en de trawanten, die hem gehoorzaamden, hielden zich over het algemeen schuil in de Wijngaardbosjes van Denderleeuw, die, zoals men weet, niet ver van het gehucht Bakergem afgelegen waren.

Dicht bij die Wijngaardbosjes bevond zich een niet al te goed befaamde herberg, waar de beruchte roverhoofdmans vaak diep in het glas keek.

Zulks was door de overheid geweten. En toch zou niemand het gewaagd hebben, zich in die kroeg op hinderlaag te leggen om hem gevangen te nemen. Het volk was inderdaad ervan overtuigd dat, zelfs zo men het mocht beproefd hebben hem aan te houden, zulks niet had gekund, daar Jan De Lichte omgang had met de duivel. Hij had een verbond met Lucifer gesloten en hem zijn ziel verkocht. In ruil daarvoor had hij van de Boze Geest bekomen dat telkens als iemand het beproeven zou de hand op hem te leggen, hij terstond spoorloos verdwijnen kon.

Ten einde raad hadden de rechters zich tot de Kerkelijke overheid gewend om haar bijstand in te roepen en de macht van de Duivel te breken.

Na rijp beraad had de abt van het klooster van Ninove besloten te beproeven het bendehoofd te stroppen.

Op zekere dag richtte hij zijn schreden naar Bakergem. Hij had de koorden van St Franciscus, die zorgvuldig in het klooster bewaard bleven, met zich mee genomen. Voor hem stond het vast als een rots, dat hij dank zij die koorden van de Heilige van Assisi Jan De Lichte al heel gauw onschadelijk zou gemaakt zijn.

Het roverhoofd bevond zich naar gewoonte in de kroeg dicht bij het bos en maakte groot verteer. Niet zogauw waren de kroezen met het schuimende bier gevuld of de kapitein beval aan zijn kameraden ze tot op de bodem te ledigen.

Middelertwijl was de abt met zijn koorden van St Franciscus behoedzaam de kroeg genaderd. Zo diep hadden de rovers al in hun glas gekeken, dat niet één gezien had dat de geestelijke de herberg was binnengestapt en voorzichtig bij Jan De Lichte kwam. Deze scheen al evenmin iets te merken en alreeds klopte het hart van de abt van vreugde, daar het voor hem een uitgemaakte zaak was, dat hij de booswicht stroppen ging.

En zie, daar wierp hij onverhoeds de koord over het hoofd van de hoofdman, zag hij de strop om de hals neerkomen en trok hij het touw aan. En op datzelfde ogenblik was, voor de zoveelste maal reeds, Jan De Lichte onzichtbaar geworden.

De abt stond als van de hand Gods geslagen. Iedereen, die zich in de kroeg bevond, was ten zeerste verbaasd, op de aanhangers van Jan De Lichte na, want die wisten bij ondervinding dat niemand ter wereld hun kapitein kon aanhouden. Ook proestten zij het van het lachen uit toen zij het bedrukt gelaat van de abt zagen. Zij hielden hem een wijl voor het lapje, waarna zij de plaats poetsten om zich naar de geheime verzamelplaats te begeven alwaar zij wisten dat hun hoofdman zich bij hen zou vervoegen.

Maar de abt van het klooster van Ninove gaf zich niet gewonnen. Voor hem stond het onomstootbaar vast dat de sluwste listen van de Boze voor de Kerk moeten onderdoen.

Reeds de volgende dag ging hij naar Mechelen om er de hulp van de aartsbisschop in te roepen.

Deze bleef een wijl nadenken en besloot dat op een gestelde dag en op een zelfde uur al de klokken van het land zouden luiden. De kracht, die van dit algemeen klokkengelui uitging, was zo groot, dat Jan De Lichte er zijn tovermacht bij verloor. Toen hij zich daarvan bewust werd, besloot hij zich in een holle wilg te verschuilen. Maar het baatte hem niet, want kort daarop ontdekten boeren, die jacht op hem maakten, zijn schuiloord en konden zij zich van hem meester maken, als van een muis in de val. »

HET KASTEEL DER VERDOEMENIS

SILVAIN VAN DER GUCHT

HET KASTEEL DER VERDOEMENIS

door

SILVAIN VAN DER GUCHT

(Vervolg)

— Neen, antwoordde men.

— Niet doorgereden ?

— Ook niet.

Aan de stalpoorten won men ook inlichtingen in. Niemand wist er het allerminste.

Polfriet had zelfs gewaagd de bevelhebber van de sterkte te gaan bezoeken ; daar ook was alles vruchteloos.

Dit bedroefde hem, doch hij was de man niet, om bij een eerste mislukte poging de moed op te geven. Vijf volle maanden besteedde hij aan dit werk. De bijzonderste versterkte steden van Nederland bezocht hij. Hij ging zelfs tot in de grenssteden, doch kreeg geen enkele inlichting, die hem op de goede weg kon brengen. Elk ander persoon zou de moed hebben laten zinken, want, indien hij er nog in kon slagen te vernemen waar zijn meester gevangen zat, dan bleef de zware, grote taak over, hem uit de kerker te verlossen.

Maar Polfriet werd gedreven door genegenheid en dankbaarheid jegens zijn ongelukkige meester, en niets was hem te zwaar of te lastig, om zijn doel te bereiken.

Gedurende zijn omreis van vijf maanden liep hij dikwijls groot gevaar aangehouden te worden. Het gebeurde niet zelden in die troebele tijden, dat men zelfs uit Frankrijk, hier staatsgevangenen kwam opzoeken, om hun hulp te bieden, of nadien bij de staatsmachten hun vrijheid te bewerken.

Zo gebeurde het dat Polfriet een half jaar kon reizen, van de ene stad naar de andere, zonder argwaan te verwekken. Hij betaalde overal rijkelijk en kon ongestoord daarmee voortgaan.

In de laatste dagen van Sprokkelmaand, bij schemeravond, was hij met zijn dienaar te Oudenaarde aangekomen ; hij begon reeds te wanhopen nog ooit zijn heer en meester weer te zien, maar te Oudenaarde was hij nog niet geweest. Hij nam daar zijn intrek in de afspanning « De Gulden Kandelaar », een der voornaamste van de stad, en 's anderendaags begaf hij zich zonder dralen bij de toezichter van de gevangenis, om deze in 't bijzonder te spreken, wat een onvoorzichtigheid was. Het toeval wilde nu juist dat die toezichter de kapitein was, die te Leuven Robrecht van Cramshoeven, na zijn aanhouding, had moeten bewaken. Het was een stuurse, trotse en arglistige Fransman.

Toen Polfriet in zijn tegenwoordigheid verscheen en hem eerbiedig groette, vroeg hij snibbig :

— Met wie heb ik de eer te spreken ?

— Mijnheer de bestuurder, ik ben de edelman Paul Delcour ; mijn verblijfplaats is Rijsel en ik ben hierheen gekomen om te vernemen of de edele heer van Cramshoeven hier niet gevangen zit ?

— Wat ! Van Cramshoeven ! Die gevaarlijke rebel en moordenaar !

Dit zeggend, keek hij Polfriet in de ogen en las er in wat in dezes

ziel omging.

— Neen, voegde hij er bij, die kwaadaardige rebel is niet hier ; hij ligt in een andere kerker te verrotten.

Polfriet sloeg de ogen ten gronde en loosde een zucht van bedwongen gramschap.

Nu wist de bestuurder genoeg.

— Mijnheer, zegde hij, gij moet veel genegenheid voor die persoon koesteren om hem hier te komen opzoeken. Zijt gij misschien van zijn familie ?

— Neen, mijnheer, maar ik heb destijds aan die edelman geld geleend en ik zou hem hierover willen spreken.

— Ha, gij hebt hem geld geleend ? Laat die uitvlucht daar, mijnheer, en zeg openhartig dat gij zoekt in 't geheim met hem te onderhandelen.

— Geenszins, mijnheer, ik heb hem volstrekt niets te zeggen.

— Om het even, sprak de bestuurder, dat zijn uw zaken, en niet de mijne. Waar is u hier gelogeerd ?

— In « De Gulden Kandelaar ».

— En hoe lang denkt gij hier te blijven ?

— Tot morgen, mijnheer. Gelief mijn vrijpostigheid te verschoonen.

— O, integendeel, mijnheer, ik ben zeer tevreden met u gesproken te hebben.

In zijn hotel gekomen, begon Polfriet alles te overwegen en aaneen te knopen en hij werd zeer ongerust.

— Jan, zegde hij tot zijn knecht, er broeit onraad. De bestuurder van de gevangenis heeft mij verdacht, dat is zeker, anders zou hij mij niet zo bars hebben toegesproken en zo onbeschoft uitgevraagd. Ik ben ongerust en ik denk dat wij ons niet spoedig genoeg uit de voeten kunnen maken.

(Wordt vervolgd).